

labo regiovorming

Burgemeestersoverleg

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

Vlaamse
overheid

VVSG

Deze bundel wenst een inspiratie te zijn voor wat een burgemeestersoverleg doet, benoemt een aantal succesfactoren, bekijkt de organisatie en de ondersteuning van de bestaande burgemeestersoverleggen.

Inhoud

1. Wat doet een burgemeestersoverleg?	4
2. Geschiedenis van het burgemeestersoverleg	6
2.1 Burgemeestersoverleggen in 2019	6
2.2 Burgemeestersoverleggen na het regiovormingsproces	7
3. Succesfactoren van een burgemeestersoverleg	9
4. Organisatie en ondersteuning	12
4.1 Ondersteuning	13
4.2 Agenda	13
5. Enkele tips en aandachtspunten	17
5.1 Geleerde lessen vanuit Labo Regiovorming	17
Over Labo Regiovorming	19

Over VVSG 19

1. Wat doet een burgemeestersoverleg?

Een burgemeestersoverleg vervult verschillende functies.

Grofweg geschetst zien we drie functies als bouwblokken in de ontwikkeling van een burgemeestersoverleg:

- **Uitwisseling**

Burgemeestersfora starten vaak als een informele, vrijblijvende ervaringsuitwisseling voor burgemeesters. Overdracht of uitwisseling van kennis en informatie staat centraal. Voor deze functie is ondersteuning niet of beperkt noodzakelijk. Wanneer ondersteuning plaatsvindt, beperkt deze zich tot een secretariaatsfunctie (faciliteren). De uitwisseling is niet alleen belangrijk als kennisnetwerk voor de burgemeesters zelf, maar helpt ook het vertrouwen binnen de groep aan te zwengelen.

Wanneer er een nieuw regelgevend kader tot stand is gekomen, komt een expert terzake dat nieuwe kader duiden. De burgemeesters wisselen vervolgens onderling uit hoe ze dat nieuwe kader aanpakken of van plan zijn aan te pakken. Denk bijvoorbeeld aan het BOA-decreet.

- **Afstemming**

Wanneer wordt afgestemd over dossiers die de gemeentegrens overstijgen, is het noodzakelijk dat een burgemeester in naam van zijn gemeente kan en wil spreken. Een belangrijk vraagstuk is hier dus de afstemming tussen burgemeester en gemeente. Met andere woorden: wat is de link met de beleidsvoorbereiding en beleidsopvolging binnen het lokaal bestuur en hoe wordt dit georganiseerd? Bij afstemming binnen het burgemeestersoverleg krijgt ook het overleg met andere overheidspartners (bijvoorbeeld Vlaamse agentschappen) binnen bepaalde dossiers vorm. Bovendien is het noodzakelijk dat aan gemaakte afspraken ook uitvoering wordt gegeven, waarbij één of meerdere organisaties in beeld kunnen komen. De ondersteuning is voor deze functie belangrijker omdat ze de afstemming coördineert.

Er kan worden afgestemd over hoe een toewijzingsreglement van sociale huisvesting samen wordt aangepakt.

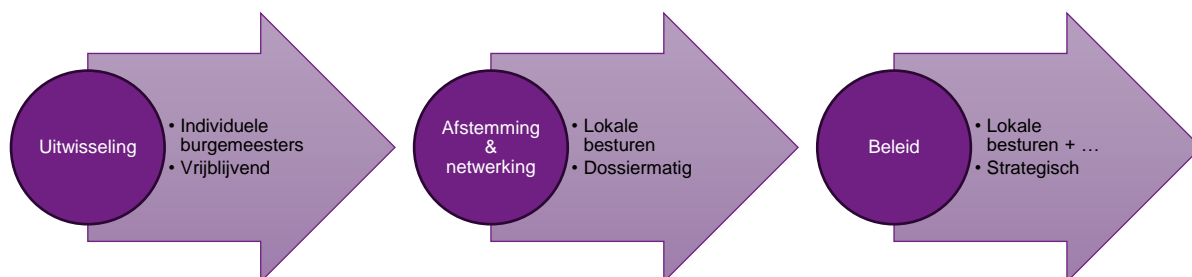
- **Beleidsfase**

Over verschillende beleidsdomeinen heen wordt een visie op de regio ontwikkeld. Deze visie wordt ook naar buiten uitgedragen naar andere partners binnen de overheid of het middenveld. Het burgemeestersoverleg functioneert als “een beleidsmatige hub”, waar dossiers uit verschillende domeinen worden behandeld. Beleidsvoorbereidende en

beleidsopvolgende ondersteuning is hier cruciaal, zowel in de lokale besturen als bij de ondersteuning van het burgemeestersoverleg.

In Zuid-West-Vlaanderen kwam in het burgemeestersoverleg de regionale energiestrategie tot stand.

Deze drie functies kan je ook illustreren aan de hand van één inhoudelijk voorbeeld, we gebruiken hier de rechtspositieregeling.

- **Uitwisselen:** De rechtspositieregeling wordt geagendeerd op het burgemeestersoverleg, een expert wordt uitgenodigd om dit te situeren (optioneel), de burgemeesters delen hoe dit in hun lokaal bestuur wordt aangepakt.
- **Afstemming:** Er worden een aantal voorbeelden van rechtspositieregeling gedeeld en op basis van deze voorbeelden wordt afgestemd wie wat gebruikt.
- **Beleid:** Er wordt geopteerd om maximaal in te zetten op samenwerking, bv. via regiomobiliteit. Dat wordt uniform in alle rechtspositieregelingen ingeschreven en er wordt samen een beheersovereenkomst opgemaakt.

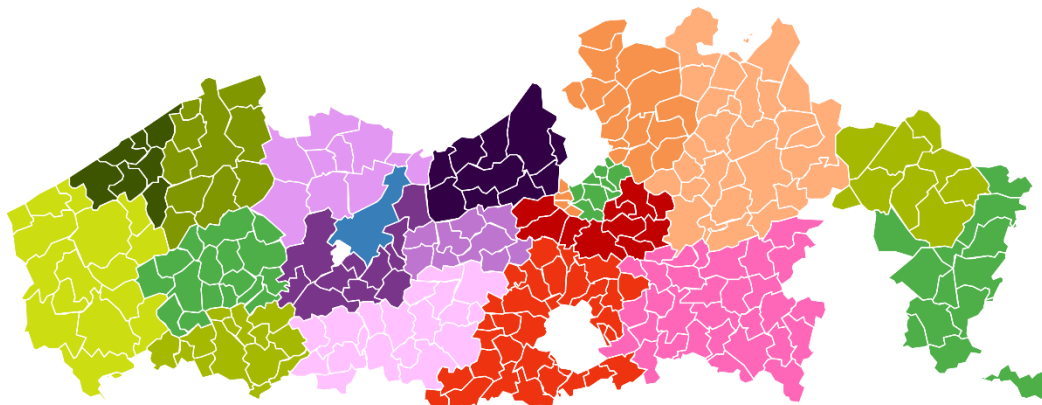
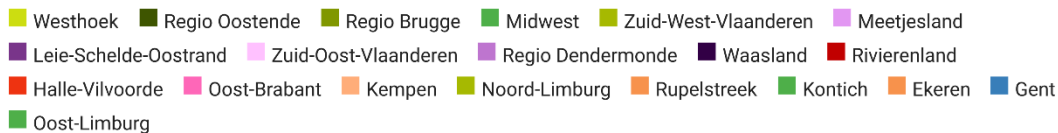
Bij aanvang van burgemeestersoverleggen kun je deze functies beschouwen als bouwstenen, als opeenvolgende stappen in een proces. Het is buitengewoon lastig om regionaal beleid te ontwikkelen zonder dat er eerst onderling vertrouwen is opgebouwd via informatie-uitwisseling en afstemming. Een burgemeestersoverleg dat regionaal beleid coördineert, zal echter ook bezig zijn met het uitwisselen van informatie en het bespreken van concrete dossiers om af te stemmen. In dat geval zijn deze functies niet strikt lineair te zien. Of je ze beschouwt als een stappenplan of als overlappende functies, hangt af van de volwassenheid van het burgemeestersoverleg. Sommige burgemeestersoverleggen hechten er ook waarde aan om de belangen van hun eigen regio te verdedigen of gezamenlijke zorgen te uiten. Een voorbeeld hiervan is de Westhoek, waar de burgemeesters gezamenlijk hun standpunt hebben ingenomen over de toekomst van de rechtbanken.

2. Geschiedenis van het burgemeestersoverleg

2.1 Burgemeestersoverleggen in 2019

De burgemeestersconferentie van Zuid-West-Vlaanderen ging van start in 1977 en is daarmee het burgemeestersoverleg in Vlaanderen met de langste staat van dienst. In de decennia die volgden kwamen daar geleidelijk bijna overal in Vlaanderen ook andere burgemeestersfora bij, vaak maar niet altijd in de schoot van streekontwikkelingsintercommunales. In 2019, dus net vóór de start van het traject regiovorming van de huidige Vlaamse regering, was dit het kaartje van de bestaande burgemeestersfora in Vlaanderen.

Burgemeestersfora in Vlaanderen

Bij dit kaartje horen wel enkele kanttekeningen:

- Op enkele plaatsen ontbreekt een burgemeestersoverleg, maar dat betekent niet dat burgemeesters elkaar daar niet ontmoetten en met elkaar overlegden. Vaak gebeurde dit in de marge van bijvoorbeeld de zoneraad van een hulpverleningszone of andere vergaderingen.
- Het kaartje laat evenmin zien dat er tussen de ingekleurde burgemeestersfora een groot verschil is in frequentie, agendasetting en intensiteit. Soms ging het vooral om informele uitwisseling, soms om bespreking van zware streekdossiers. Vaak speelde ook belangenbehartiging richting “Brussel” een rol (zie vorig punt)

- De wat afzijdige positie van de twee grootsteden Antwerpen en Gent is opvallend. De stad Antwerpen nam aan geen enkel burgemeestersoverleg deel. De stad Gent schoof één keer per jaar aan bij het burgemeestersoverleg van het Meetjesland (ten westen van de stad) en bij het burgemeestersoverleg van Leie Schelde Oostrand (ten zuiden en oosten van de stad).

Wel is duidelijk dat bij de eerste aanzet tot afbakening van de referentieregio's (in de kadernota van de Vlaamse regering van 9 oktober 2020) de bestaande burgemeestersfora vaak het vertrekpunt vormden. Ook de uiteindelijke afbakening van de referentieregio's (12 maart 2021 en 4 februari 2022) volgde voor een groot deel de situatie van de bestaande burgemeestersfora.

2.2 Burgemeestersoverleggen na het regiovormingsproces

Het regiovormingsproces heeft op een aantal burgemeestersoverleggen sterke impact gehad, omdat de afbakening die werd afgeklopt in het regiodecreet niet altijd helemaal overeenkwam met de afbakening waarin de burgemeesters voorheen samenkwamen. In de Denderregio bijvoorbeeld kwamen de burgemeesters van "Dender-Zuid" reeds regelmatig samen, evenals in "Dender-Noord", maar op het niveau van de Denderregio werd niet als dusdanig samengewerkt. In referentieregio Gent functioneerden ook twee burgemeestersoverleggen op subregionaal niveau, maar niet op het niveau van de referentieregio.

In een aantal referentieregio's veranderde niets aan de samenstelling van het burgemeestersoverleg, aangezien de afbakening van de referentieregio overeenkwam met de afbakening waarbinnen het burgemeestersoverleg reeds functioneerde.

Dat betekende eigenlijk dat er doorheen het regioproces drie situaties mogelijk waren:

- Het burgemeestersoverleg wordt qua samenstelling behouden zoals het functioneerde;
- Het burgemeestersoverleg wordt qua samenstelling aangepast wordt aan nieuwe verwachtingen en ambities;
- Het burgemeestersoverleg wordt opgestart/doorgestart.

Denderregio ontwikkelt een nieuwe governance

De Denderregio is een regio waarbij twee aparte subregio's zonder samenwerkingstraditie worden samengevoegd. De 14 betrokken lokale besturen en de 2 betrokken streekontwikkelingsintercommunaales gingen de uitdaging aan. Ze zetten een structurele regionale samenwerking op met een transparant governance model voor de

nieuwe regio .

Er werd gekozen voor een regionale structuur die flexibel en wendbaar genoeg is om vooruitgang te maken op vlak van regiovorming, maar toch voldoende ingebed is in de werking van de lokale besturen, die finaal steeds de beslissingsbevoegdheid hebben. Zo werden drie overlegorganen opgericht met een eigen doel en structuur:

1. Denderregio Algemeen Directeurs Overleg (DADO)
2. Denderregio Burgemeestersoverleg (DBO)
3. Stuurgroep Regiovorming

Meer weten?

Uitbouw politiek streekforum in referentieregio Gent

Zowel in het Meetjesland als in Leie-Schelde komen de burgemeesters reeds lange tijd samen. Na het regiovormingsproces blijven deze bijeenkomsten op subregionaal niveau bestaan. Referentieregio Gent timmert intussen aan een politiek streekforum als overlegplatform voor de ganse regio. In functie van ‘vooruitgang voor de streek’ en vanuit de nood aan bovenlokale, beleidsmatige afstemming, worden themagerichte onderwerpen geagendeerd en besproken op het Politiek Streekforum. De uitbouw van het politiek streekforum werd begeleid door Labo Regiovorming.

Opstart Regioraad Limburg

Referentieregio Limburg is een nieuwe referentieregio waar geen burgemeestersoverleg bestond voor de ganse regio, al zijn er in de referentieregio wel sterk uitgebouwde samenwerkingen met burgemeestersoverleg, zoals het dienstverlenende intergemeentelijk samenwerkingsverband Noord-Limburg.

De lokale besturen van de regio startten een co-creatief traject voor het opstarten van een “regioraad”. Een eerste samenkomst van de burgemeesters en algemeen directeurs van de referentieregio Limburg vond plaats op 21 april 2022. Op deze eerste ‘Regioraad’ bespraken de aanwezigen de randvoorwaarden en besluitvormingsproces voor de toekomstige werking van het Limburgs burgemeestersoverleg. Daarnaast was er de mogelijkheid om thema’s aan te reiken waar de regiowerking inhoudelijk mee aan de slag kan. Tot slot werd besloten een politieke werkgroep te starten die de regioraad mee vorm geeft in samenspraak met het ambtelijk netwerkteam.

3. Succesfactoren van een burgemeestersoverleg

Een burgemeestersoverleg organiseert zich op verschillende manieren, afhankelijk van de ambitie en traditie in de regio. Elk burgemeestersoverleg is met andere woorden uniek en aangepast aan de noden van de eigen regio. Desondanks zijn er wel een aantal algemene aandachtspunten /succesfactoren te distilleren:

1. Het burgemeestersoverleg is gebouwd op de sokkel van lokale besturen.

De slagkracht van de burgemeester hangt af van de sterkte van het lokale bestuur (College van Burgemeester en Schepenen, managementteam, gemeenteraad...) De kracht van een burgemeestersoverleg hangt daarom ook af van de inbreng, medewerking en ondersteuning van collega-mandatarissen en ambtenaren.

Het burgemeestersoverleg opereert niet in een vacuüm maar in een samenspel van afstemming en terugkoppeling. De uiteindelijke beslissing wordt steeds binnen gemeenteraden en/of de Colleges van Burgemeester en schepenen genomen. Dit is belangrijk voor de democratische legitimiteit van de regiowerking.

Daarom is het noodzakelijk dat de link met het individuele lokale bestuur goed onderbouwd is en blijft: dit geldt zowel voor de voorbereiding van de beslissingen, maar ook voor de terugkoppeling vanuit het burgemeestersoverleg naar het college van burgemeester en schepenen én de gemeenteraad.

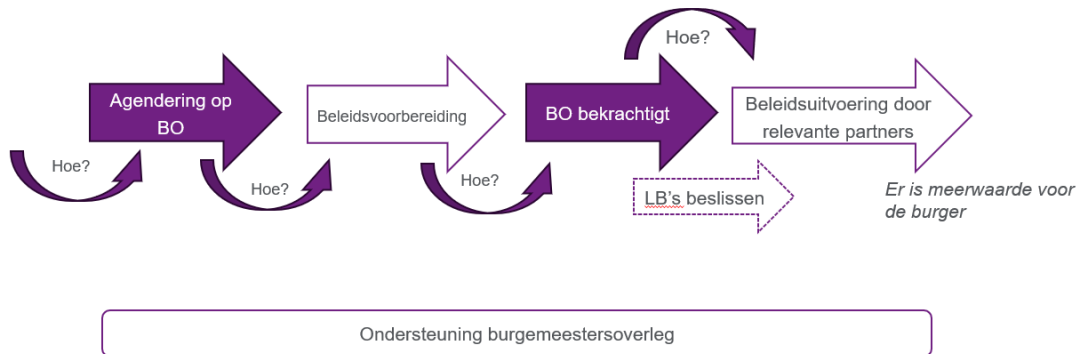
2. Het burgemeestersoverleg is een overlegtafel.

Het burgemeestersoverleg is geen bijkomende bestuurslaag, noch een nieuwe structuur. Het is een tafel van overleg, waar sectoroverschrijdend strategische afspraken kunnen worden gemaakt.

De uiteindelijke beslissing wordt steeds binnen gemeenteraden en/of de Colleges van Burgemeester en schepenen genomen. Het proces in het lokale bestuur is daarom een belangrijke succesfactor, maar ook het proces van agendavorming en de manier van afspraken maken binnen het burgemeestersoverleg, een transparante beslissingsflow is dat ook. Deze flow wordt eenvoudig en generiek weergegeven op deze manier:

flow burgemeestersoverleg (BO)

- *Er is regionale info en/of*
- *Er stelt zich een uitdaging en/of*
- *Er moet politiek gewogen worden*

Essentieel hierbij zijn de “hoe-vragen” die in elke referentieregio beantwoord worden:

- Hoe gebeurt de agendering op het burgemeestersoverleg?
- Hoe gebeurt de beleidsvoorbereiding?
- Hoe gebeurt de bekrachtiging van de beleidsvoorbereiding door het burgemeestersoverleg?
- Hoe gebeurt de beleidsuitvoering na bekrachtiging door het burgemeestersoverleg?

3. Gedragenheid is belangrijk: politiek én ambtelijk.

Een burgemeestersoverleg moet ruim gedragen worden, uiteraard politiek maar ook ambtelijk. Hierbij enkele voorbeelden die kunnen inspireren.

- In mei 2023 kwamen in Neteland de managementteams van alle betrokken lokale besturen samen.
- Algemeen directeurs van Limburg vormen een tijdelijke projectgroep als voorbereiding van het eerste burgemeestersoverleg.
- Algemeen directeurs uit referentieregio Antwerpen vormen de brug tussen projectgroep en beleid.
- Referentieregio Westhoek organiseert de link tussen politiek en ambtelijk niveau structureel.

Lees ook: Regiovorming, samenspel tussen politiek en administratie.

4. Samenstelling van het burgemeestersoverleg

Aan een burgemeestersoverleg nemen burgemeesters deel. Logisch, niet? Toch blijkt de realiteit complexer. In sommige burgemeestersoverleggen zitten ook streekgedeputeerden aan tafel, vanuit de argumentatie dat de provincie een partner is voor regionale samenwerking met relevante bevoegdheden en middelen. In een aantal referentieregio's schuiven ook de streekparlementairen mee aan tafel. Soms participeren ook gemandateerden van middenveldorganisaties aan het overleg. Dat kan ad hoc zijn afhankelijk van het thema, via een thematische tafel, maar kan ook deel uitmaken van bijvoorbeeld een economisch streekbeleid.

Regionale mandaatgroep Rivierenland.

In de regio Rivierenland wordt gewerkt met een regionale mandaatgroep waarin naast burgemeesters en gedeputeerden ook regioparlementairen en gemandateerden van middenveldorganisaties worden uitgenodigd. De agendavorming van de regionale mandaatgroep komt tot stand aan de hand van een agendacommissie bestaande uit 6 mandatarissen. Deze commissie bestaat uit de voorzitter van IGEMO, de voorzitter van IVAREM, de voorzitter van de hulpverleningszone, de voorzitter van de welzijnskoepel, de voorzitter van de regionale mandaatgroep en een federaal parlementslid.

Het Steunpunt Bestuurlijke vernieuwing bestudeerde zes burgemeestersoverleggen en gaf aan startende burgemeestersoverleggen volgende tips mee rond samenstelling:

- Denk vooraf na in hoeverre het aangewezen is om (eerst) met een zuivere samenstelling van start te gaan.
- Overleg is belangrijk, maar er bestaan zijn andere manieren denkbaar. Een overweging over is de werkbaarheid en de overheersbaarheid.

5. Ondersteuning van het burgemeestersoverleg

De ondersteuning van het burgemeestersoverleg is een cruciale succesfactor van het burgemeestersoverleg. Dat wordt uitgewerkt in hoofdstuk 4 van deze bundel.

6. Betrekken van de gemeenteraadsleden

De gemeenteraad is het orgaan waar de beslissingsbevoegdheid is en blijft. Betrekken van gemeenteraadsleden bij regiowerking is dan ook cruciaal. Het is soms zoeken naar hoe je dat doet.

Referentieregio Midwest zette al enkele stappen om beter te communiceren met gemeenteraadsleden. Meer weten?

7. Afstemming met andere overlegstructuren van burgemeesters

In het kader van regiiovorming wordt het burgemeestersoverleg dat op het niveau van de referentieregio samenkomt gezien als hét burgemeestersoverleg, maar burgemeesters

komen uiteraard ook nog in andere constellaties samen, in de hulpverleningszone bijvoorbeeld.

Soms komen burgemeesters ook samen in een andere constellatie dan deze van de referentieregio's: de burgemeesters van de kustgemeenten komen bijvoorbeeld regelmatig samen, ook al zijn deze gemeenten verdeeld over drie referentieregio's en is er in elk van deze referentieregio's een functionerend burgemeestersoverleg met ook de andere gemeenten van de referentieregio.

Het is belangrijk om deze in kaart te brengen en afspraken te maken, en eventueel afspraken te maken rond efficiëntiewinsten.

In zowel referentieregio Brugge als in Midwest volgt het burgemeestersoverleg op de zoneraad van de hulpverleningszone. In Midwest wordt dit ook nog gekoppeld aan de vergadering van de vervoerregioraad.

De doorgedreven samenwerking in Neteland ontstond uit het overleg van de burgemeesters rond politie. Intussen werken ze rond 44 beleidsdomeinen samen.

8. Afstemming met andere regionale overlegfora

Regionale overlegstructuren bestaan ook in andere constellaties, denk maar aan de vervoerregio of de eerstelijnszones. Afspraken maken met deze platformen en het burgemeestersoverleg is noodzakelijk voor een goede regiowerking. In verschillende burgemeestersfora wordt bijvoorbeeld de link met de vervoerregio actief bewaakt door burgemeesters die aan beide fora deelnemen.

9. Naar een regionaal samenwerkings- en ontmoetingsplatform

Regionale samenwerking vergt meer dan de vergadering van burgemeesters zelf. Ook de manier waarop beleidsvoorbereiding en -opvolging plaatsvindt, maakt deel uit van 'het burgemeestersoverleg'. Het burgemeestersoverleg als samenwerkings- en ontmoetingsplatform waar regionaal beleid wordt afgestemd kan je dan ook visualiseren als een radarwerk waarin diverse tandwielen (de lokale besturen, hun samenwerkingsverbanden (in de brede zin), vakschepenen, ambtenaren, andere regionale fora en regionale partnersop elkaar worden afgestemd.

[Meer lezen?](#)

4. Organisatie en ondersteuning

In 2021 publiceerde het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing de publicatie "Burgemeestersoverleg als spil voor regiovorming? Een beschrijvende analyse van de burgemeestersconferenties in de provincie West-Vlaanderen en regio Rivierenland". Ze beschrijven hierbij de werking van zes burgemeestersoverleggen en formuleren per item ook aandachtspunten. Onderstaande tekst is sterk op deze studie geïnspireerd. De studie zelf is natuurlijk diepgaander.

4.1 Ondersteuning

Vaak, maar niet altijd, ontstonden burgemeestersfora in de schoot van streekontwikkelingsintercommunales. Deze laatste hebben op die manier expertise in het ondersteunen van deze overleggen en het maken van regiobeleid in huis. In heel veel referentieregio's is het de streekintercommunale die het burgemeestersoverleg ondersteunt. De intercommunale biedt input voor sommige agendapunten via interne experts. Voor bepaalde onderwerpen ontbreekt echter de expertise binnen de intercommunale. De valkuil is hier dan ook dat deze thema's minder in de scope zouden komen van regiowerking. Dat risico kan echter verholpen worden door afspraken te maken met andere partners om het agendapunt inhoudelijk te stofferen. Dat kan zowel een van de betrokken lokale besturen zijn of een andere regionale partner zoals een IOED of een welzijnsvereniging of een regionale niet-overheidspartner... In referentieregio Kempen neemt de directeur van Welzijnszorg Kempen bijvoorbeeld standaard deel aan het burgemeestersoverleg.

Dat de streekontwikkelingsintercommunale de ondersteunende rol opneemt in vele burgemeestersoverleggen, betekent niet dat deze begeleiding in elke regio op dezelfde manier vorm krijgt. In de praktijk is dat overal anders. Dat is afhankelijk van de identiteit, behoefte en de wens van de betrokken burgemeesters, lokale besturen, en de visie van de streekintercommunale zelf over de invulling van die rol.

De begeleider kan de drijvende kracht zijn van het burgemeestersoverleg, en inhoudelijk ook een groot deel van de voorbereiding op zich nemen. Soms krijgt de begeleider een rol als agendabeheerder en verslaggever, en fungeert dus eerder als 'gatekeeper'.

Als begeleider van een burgemeestersoverleg is het daarom belangrijk je rol te kennen en ook de ruimte die je hierin krijgt. De verschillende rollen die bestaan in de theorie van organisatienetwerken, kunnen hier inspirerend werken. [Meer lezen?](#)

4.2 Agenda

Wat er besproken wordt op een burgemeestersoverleg is een belangrijke indicatie van de werking en de ambitie van de regio.

Het steunpunt bestuurlijke vernieuwing onderzocht hoe dit in 6 referentieregio's gebeurde en komt tot de vaststelling dat dit op verschillende manieren gebeurt.

De rol van de ondersteunende staf speelt een belangrijke rol als aanbrenger van regionale agendapunten. In een aantal regio's functioneert ook zoiets als een dagelijks bestuur of een agendacommissie. In een aantal van de regio's valideert de voorzitter van het burgemeestersoverleg het voorstel van agenda.¹

Het aanbrengen van een agendapunt kan dus vanuit de ondersteuner van het burgemeestersoverleg komen, uit een van de partnerorganisaties, maar ook vanuit de lokale besturen, via de algemeen directeur en uiteraard via de individuele burgemeester.

¹ P. 13, [Burgemeestersoverleg als spil voor regiovorming?](#)

Het bepalen van dit proces, en welke agendapunten op welk overlegplatform horen, is een kritische succesfactor. Het evalueren en bijsturen van deze stroom is iets wat in een aantal referentieregio's regelmatig gebeurt.

Het belang van agendavorming kan niet onderschat worden: 'een ruimer eigenaarschap van de agendavorming kan ook het eigenaarschap van de regionale samenwerking helpen vergroten.'²

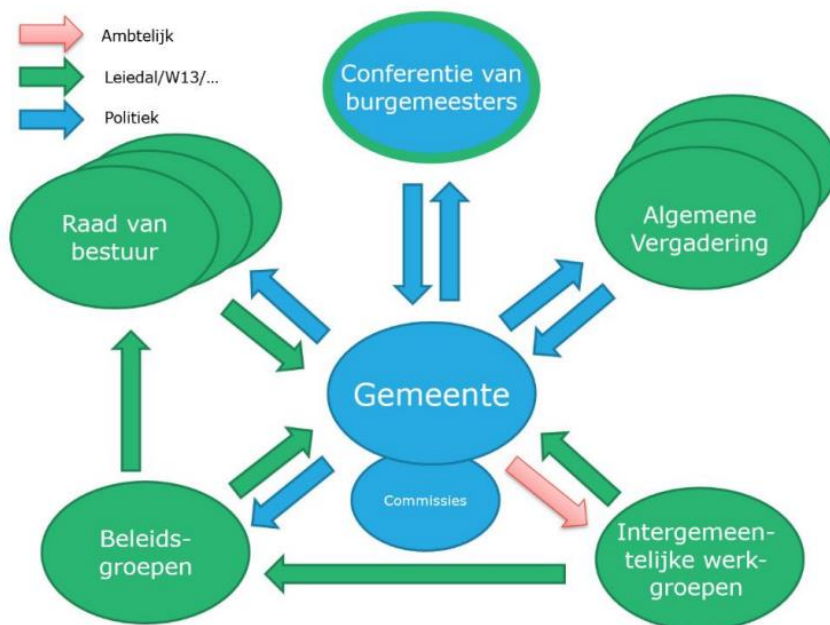
Wat staat er op de agenda?

Op het burgemeestersoverleg worden verschillende agendapunten besproken die door het steunpunt bestuurlijke vernieuwing in vier categorieën worden ondergebracht:

- Informatie- en kennisdoorstroming;
- Het aansturen en regisseren van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
- Regionale projectontwikkeling en opvolging;
- Strategie, standpuntbepaling en belangenbehartiging rond regionale samenwerking.

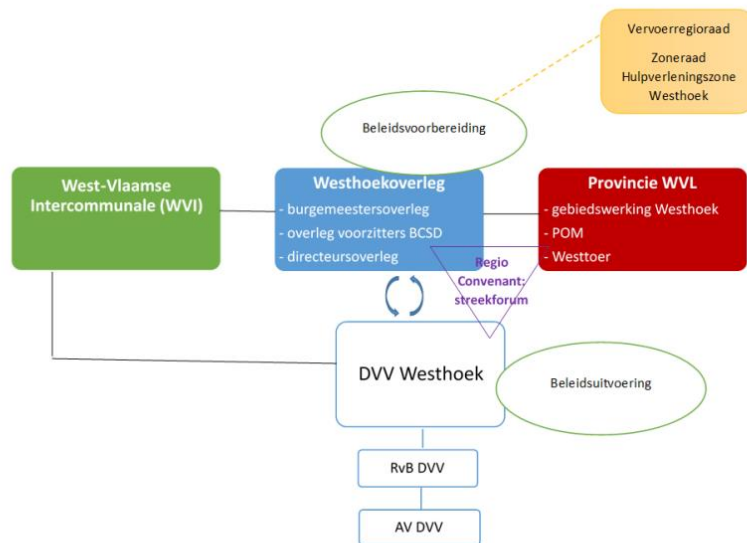
4.3 Governance

Hieronder vind je enkele voorbeelden van governance structuren.

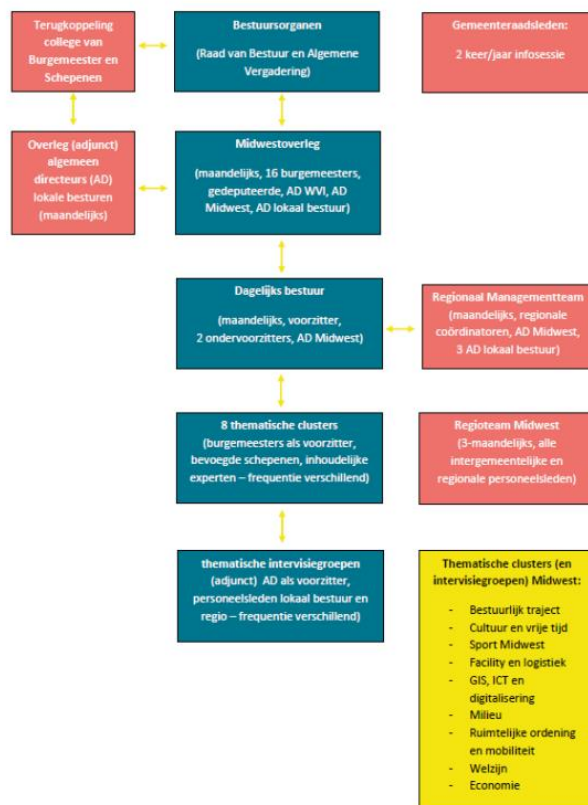

Figuur 1: Governance burgemeestersconferentie Zuid-West-Vlaanderen (Bron: Leiedal)

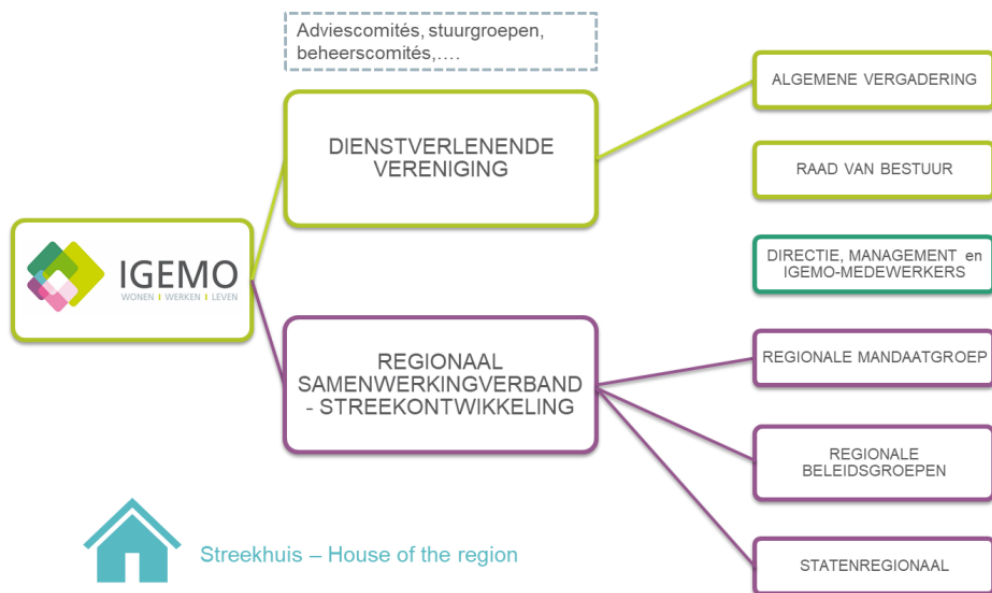
² P. 17, Burgemeestersoverleg als spil voor regiovorming?

Figuur 2: Governance Westhoekoverleg (Bron: Jaarverslag Westhoek 2020)

Figuur 3: Governance Midwestoverleg (Bron: Persoonlijke communicatie AD DVV Midwest)

Figuur 4: Governance samenwerkingsverband Rivierenland (Bron: IGEMO)

5. Enkele tips en aandachtspunten

Sommige inhoudelijke dossiers kunnen ook getrokken worden door een van de betrokken lokale besturen die het **eigenaarschap** heeft van dit concreet dossier.

Zij zorgen er dan ook voor dat de collegebesluiten/gemeenteraadsbesluiten voor alle betrokken besturen worden voorbereid. Op deze manier kunnen de beslissingen op een uniforme manier worden genomen en de feedback gezamenlijk verwerkt worden.

Spreek af wie de beleidsvoorbereiding voor welk dossier doet. Voor een heel aantal van de dossiers gebeurt deze voorbereiding in de praktijk door een van de experts van de (streekontwikkelings)intercommunale, in afstemming met de betrokkenen in de lokale besturen. Sommige beleidsdomeinen of deeldossiers worden echter niet behartigd in de streekontwikkelingsintercommale. Maak daaromtrent afspraken met de betrokken lokale besturen of met andere (intergemeentelijke) spelers.

Ook de dossiers met interne effecten op lokale besturen kunnen hier een plek vinden, denk aan de afstemming van de rechtspositieregeling.

Vergeet ook niet dat er een decretale verplichting bestaat regiowerking maandelijks op het college te agenderen, en tweemaal per jaar in de gemeenteraad. Het bespreken van de agenda van het burgemeestersoverleg en het verslag van het burgemeestersoverleg, lijkt hier een logische link. [Labo Regiovorming verzamelde samen met ABB inspiratie over wat je kan agenderen.](#)

Denk er ook aan op het burgemeestersoverleg de link te leggen met andere (sub)regionale fora, zoals de vervoerregio of de eerstelijnszone, welzijnsverenigingen, politiezones, ...

Een burgemeestersoverleg kan informatie uitwisselen, afstemmen en beleid maken. Uiteraard is het dan nodig dat de beslissingen worden voorbereid, maar ook dat ze worden uitgevoerd. Afhankelijk van de ambities is het heel belangrijk om dit helder te hebben, niet alleen op het burgemeestersoverleg en met de begeleider, maar ook met de betrokken lokale besturen.

5.1 Geleerde lessen vanuit Labo Regiovorming

Op basis van de functionerende burgemeestersoverleggen en van de ervaringen die Labo Regiovorming in de begeleidingen had, kunnen we enkele aanbevelingen formuleren.

Start eenvoudig

De ervaring van Labo Regiovorming leert dat in sommige regio's wat aarzeling bestaat om verdere stappen te zetten, vaak omdat de ambitie en het punt waar men wil landen niet helder is. Start daarom met een heel eenvoudige overlegstructuur, en test deze aan de hand van een aantal concrete cases/projecten. Op deze manier test je of je je structuur moet aanpassen. In een aantal ontwikkeltrajecten en/of doorbraakprojecten werd dit systematisch gedaan.

Ontwerp je structuur dynamisch.

Regiowerking dient om complexe maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. In vele gevallen is ook het samenwerkingslandschap complex. Hou de samenwerkingsstructuur daarom zo eenvoudig mogelijk, en ontwerp de structuur dynamisch. Op deze manier kan je je in de praktijk dan eenvoudig aanpassen aan de veranderende realiteit/voortschrijdend inzicht, en effectieve resultaten boeken.

Leg vast waar je wat bespreekt

Een eerste stap naar samen regionaal beleid maken, bestaat er in om de overlegstructuren op elkaar af te stemmen en/of af te spreken welke thema's je waar behandelt.

Hou rekening met de agenda's van de burgemeesters

Heel veel burgemeesters zijn vragende partij om een vaste vergaderdag te hebben. Het burgemeestersoverleg kan dan aansluiten op het overleg van de hulpverleningszone bijvoorbeeld.

Vergeet niet te leren van de trajecten/projecten die niet goed verliepen. De analyse hier doordacht maken, is een van de succesfactoren voor volgende stappen.

Een burgemeestersoverleg is geen officieel beslissingsorgaan, maar afspraken die er gemaakt worden, hebben heel wat invloed. Denk eraan het orgaan zelf voldoende in de verf te zetten, en hierover systematisch te communiceren. Bv.

Westhoek en Halle-Vilvoorde.

Maar het is natuurlijk ook omgekeerd belangrijk dat het burgemeestersoverleg als dusdanig wordt geïnformeerd over de zaken die op til zijn.

Zo werd door een heel aantal doorbraaktrajecten de terugkoppeling naar het burgemeestersoverleg als kritische succesfactor naar voren gehaald.

Een aantal regio's hebben al heel veel ervaring. (Door)startende regio's kunnen van deze ervaringen leren. Laat je inspireren, maar vergeet de eigenheid en behoefte van de eigen regio niet. En: neem vooral je tijd. Kijk niet alleen naar de weg die je nog moet afleggen, maar ook naar de weg die al is afgelegd.

Meer lezen?

Over Labo Regiovorming

Labo Regiovorming heeft, met steun van de Vlaamse overheid, van 2021 tot en met 2023 regionale samenwerking en regionaal beleid ondersteund. Labo Regiovorming ondersteunt zowel referentieregio's als subregio's bij:

Het versterken van het burgemeestersoverleg en andere regionale fora

Het begeleiden van regionale doorbraken

Het werken aan een transparanter bovenlokaal samenwerkingslandschap

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) zorgt voor ondersteuning van lokale besturen en geeft informatie over regiovorming.

Het Steunpunt Bestuurlijke vernieuwing doet onderzoek naar verschillende aspecten van regiovorming.

Over VVSG

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw is het steunpunt, de belangenbehartiger en de beweging van het lokale bestuur. Alle 300 gemeenten en OCMW's in Vlaanderen zijn lid, naast vele politiezones en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Een huis van vertrouwen dat haar leden advies en begeleiding verleent, informatie geeft op maat, zorgt voor opleiding en vorming, ontmoetingsdagen organiseert en andere ondersteunende diensten biedt. Meer dan 10.000 politici of ambtenaren volgen elk jaar een studiedag of een opleiding bij de VVSG.

VVSG